

Svarsfrekvens och metod

Bedömningen baseras på rapportering från samtliga 21 länsstyrelser, som i sin tur bygger på rapportering från kommuner och andra regionala aktörer. Insamlingsmetod kan skilja sig åt mellan län och kommuner och har inte kvalitetssäkrats i denna sammanställning. Res- och aktivitetsdata inkluderas från Telia Crowd Insights och Google Mobility Reports.

Sammanfattning

Den samlade generella efterlevnaden bedöms av 11 län som medel och av 10 län som hög, vilket kan jämföras med 12 respektive 9 förra veckan.

Den 1 juni träder förändringar av förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 i kraft. Jönköping och Kronoberg rapporterar om att de höjda deltagarantalen skapar förvirring då de inte gäller privata sammankomster i hyrd lokal. Länsstyrelserna tar emot många frågor från verksamhetsutövare och allmänhet om detta. Oklarheten kan göra det svårt för allmänheten att ta till sig vilka råd och rekommendationer som fortfarande gäller. Västerbotten anser att det är en kommunikativ utmaning att uppmana människor att följa restriktionerna även när smittspridningen (sakta) sjunker och när högre deltagarnivåer tillåts inom vissa verksamheter.

Flera län rapporterar fortsatt om att många handlar tillsammans och att ungdomar samlas i grupper. Det finns även farhågor inför studentfirande och att vissa vaccinerade tenderar att inte följa restriktionerna.

Jönköping rapporterar att trängseln inom kollektivtrafiken ökar något samt att de är beredda att fullt förstärka kollektivtrafiken inför den förväntade ökningen under juni i samband skolavslutningar och studentfiranden. Östgötatrafiken rapporterar att andra trafikföretag kunnat täcka upp de turer som fortsatt berörs av det stora sjukdomsbortfallet på ett av bolagen i länet.

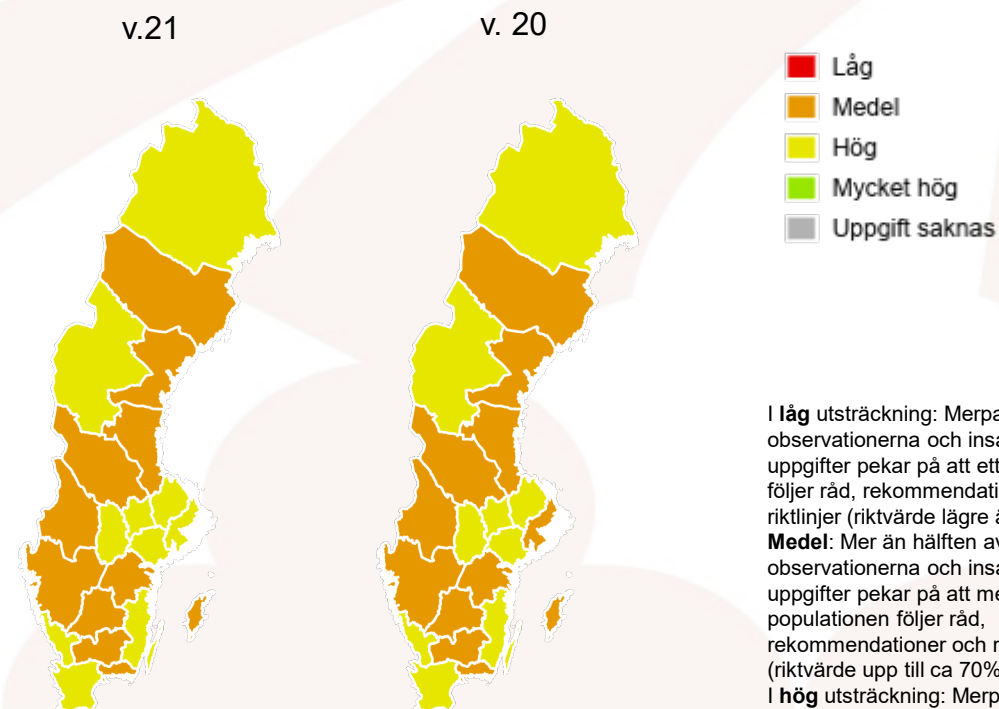
Kommentarer/slutsatser

Efterlevnaden är svårbedömd, dels för att inte alla aktörer i respektive län rapporterar och dels för att den baseras på bland annat uppskattningar och enskilda aktörers bedömningar. Länsstyrelserna anger i stor utsträckning att det inte finns något nytt att rapportera.

Farhågan är att risken för bristande efterlevnad, såsom spontana folksamlingar, och trängsel ökar vid varmare väder och turism. Trängsel kan också förekomma i samband med löneutbetalning. Det kan behövas åtgärder för att säkerställa att restriktionerna efterlevs på populära besöksmål.

Samverkan mellan olika aktörer är fortsatt viktigt inför lättnader av restriktioner och återöppning av samhället. I samband med dessa förändringar kommer bedömningarnas innebörd av efterlevnaden troligtvis förändras.

BEDÖMD EFTERLEVAD PER LÄN

I **låg** utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att ett visst lågt antal följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde lägre än 50%).

Medel: Mer än hälften av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att mer än hälften av populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde upp till ca 70%).

I **hög** utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att flertalet följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde mer än 70%).

I **mycket hög** utsträckning: I princip samtliga observationer och insamlade uppgifter pekar på att i princip hela populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde 90-100%).

Samlad bedömning nationella resmönster

Resandet inom länen mellan den **15–21 maj** har varit **oförändrat (0%)** jämfört med förra veckan. För tidigare veckor rapporterades följande genomsnittliga förändringar för resmönster inom länen (jämfört med föregående vecka): v.19: 2%, v.18: -2%, v.17: -4%, v.16: -8%

För perioden **13–19 maj** har aktiviteten **ökat** inom kategorin "station i kollektivtrafik" (**5%**), **minskat** inom kategorierna "utomhus" (**15%**), "livsmedel och apotek" (**1%**) och "arbetsplatser" (**1%**) samt förblivit **oförändrade** inom kategorierna "shopping och nöje" och "bostad" jämfört med **6 maj–12 maj**.

Kollektivtrafik

För följsamheten av råd och rekommendationer inom kollektivtrafiken anger 7 län hög, 12 län medel och 2 län låg efterlevnad. Efterlevnaden av munskyddsanvändning rapporteras vara medel i 1 län och låg i 16 län. Beläggningsgraden bedöms vara medel i 14 län och låg i 3 län, bedömning saknas för 4 län.

I Kronoberg har det införts munskyddsrestriktioner för alla äldre än 16 år, samt att engångsmunskydd ska användas och kastas efter användning. De lyfter vikten av det enskilda ansvaret att följa restriktionerna. Restriktionerna gäller till och med den 31 maj. Västernorrland har fortsatt informationskampanjer om gällande restriktioner samt det egna ansvaret för resande inom kollektivtrafiken.

Identifierade särskilda områden och situationer med risk för ökad smittspridning

(+/- anger förhållande till vecka 20)

- **Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar:** 5 (+1). Västerbotten anger verksamheter som öppnar upp och ökat publik- och deltagarantal, särskilt i verksamheter för barn. Uppsala rapporterar om politiska demonstrationer.
- **Privata sammankomster:** 10 (+0). Västernorrland och Västmanland anger studentfirande.
- **Serveringsställen:** 8 (+-0).
- **Handelsplatser inkl. paketutlämning inomhus:** 12 (+4). Gävleborg anger lönehelg i köpcentrum. Halland ser besök i butiker i par eller grupp. Kalmar anger att butiker vid handelsträdgårdar ofta blir besöksmål för grupper.
- **Handelsplatser utomhus:** 6 (+4). Västernorrland nämner besöksrik torghandel.
- **Skolmiljöer och fritidsgårdar:** 11 (+-0).
- **Arbetsplatser:** 7 (-1).
- **Offentliga rum inomhus:** 5 (+2). Uppsala lyfter bibliotek.
- **Offentliga rum utomhus:** 8 (-1). Dalarna rapporterar om försök att kringgå begränsningen om 8 personer. Örebro och Östergötland anger risk för folksamlingar i parker och andra platser vid varmare väder. Västerbotten nämner sommarlov och semesterperioder. Kronoberg nämner loppmarknader och boulevards.
- **Träningslokaler och idrottsaktiviteter:** 5 (-1).
- **Kollektivtrafik:** 3 (+1). Kronoberg rapporterar om resenärer utan munskydd.
- **Motorträffar:** 5 (+-0). Gävleborg nämner motorburen ungdom.
- **Övrigt:** 3 (+1). Halland anger låg användning av handsprit och munskydd.

Vidtagna åtgärder

- **Information och kommunikation:** I Kronoberg har Lessebo kommun spridit en trespråkig informationsvideo (svenska, arabiska och somaliska) som fått ett relativt stort antal träffar/tittare. Västernorrland rapporterar om fortsatta kommunikationsinsatser gällande de regionala och nationella rekommendationerna.
- **Råd och rekommendationer:** Västernorrland och Region Västerbotten har förlängt de särskilda regionala rekommendationerna till den 31 maj. Skåne rapporterar att Hässleholms kommun fortsätter uppmana till distansarbete till och med åtminstone 15 september, delvis distansundervisning i gymnasiet samt särskilda rutiner för säkra besök på äldreboenden. Halland har förlängt uppdraget gällande distansarbete för statliga myndigheter till den 15 september.
- **Samverkan:** Västerbotten sammanställer resultatet av den webbaserade enkäten om upplevelser av trängsel i Västerbottens län. Resultatet kommer ligga till grund för vidare åtgärder i syfte att öka efterlevnaden.
- **Skol- och utbildningsverksamhet:** I Dalarna rapporterar Älvdalens kommun om stort fokus på introduktion av inskolning av vikarier och att när det är möjligt, erbjuda dessa vaccinering i god tid innan påbörjad tjänstgöring.
- På Gotland ser många butiker över möjligheten att använda utomhusytor till försäljning och skyltning samt mer smittsäker betalning (swish).
- I Jönköping har länets största kommun skapat en planeringsgrupp för att rusta inför ännu en sommarsäsong och den trängsel som kan uppstå när fler kommuninvånare väljer att semestra hemma.
- 10 län rapporterar inte något nytt.

Behov av åtgärder

- Västerbotten, Östergötland, Västernorrland och Jönköping ser behov av informationsinsatser om att rekommendationer behöver följas oavsett om personen är vaccinerad eller har haft covid-19.
- Jämtland ser behov för gemensamma kommunikationsinsatser inom länet.
- Kronoberg lyfter fram vikten av att uppmärksamma att allt inte öppnar som vanligt den 1 juni.
- I Östergötland ser två kommuner behov av förtydligande av råd och rekommendationer: Söderköpings kommun ställer frågan vad som gäller för campingplatser och om en kombinerad reception/butik/café är en handelsplats? Motala kommun ser behov av förtydligande av vad som menas med "anvisade sittplatser" eftersom regeringen använt begreppet "sittande".
- Värmland rapporterar om behov av att nå ut med information i samband med skolavslutningar och studentfirande.
- 12 län rapporterar inte något nytt.

Övrigt

- I Stockholm pågår samordning gällande lättnader av restriktioner och återöppnande av samhället enligt det uppdrag som gavs på inriktande forum den 21 maj.